



İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM FAKÜLTESİ

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE İLİŞKİN

ÖĞRETMEN ADAYLARI İÇİN EL KILAVUZU

EKİM, 2021

1. FAKÜLTE-OKUL İŞBİRLİĞİ AMAÇ VE KAPSAMI

Öğretmenlik Uygulaması derslerinin amacı, öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını, öğrenimleri süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarını gerçek bir eğitim - öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliliği kazanmalarını sağlamaktır. Bu amaçlara ulaşılabilmesi için Eğitim Fakültesi ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlar arasında sıkı bir işbirliğine ihtiyaç vardır. Verimli bir işbirliği ortamı ile eğitim – öğretimin planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinin belirli ilkeler çerçevesinde yürütülmesi ve üst düzeyde bir standardın oluşturulması sağlanacaktır. Öte yandan bu işbirliği teorik çalışmaların yapıldığı fakülte ile pratik hizmetlerin yürütüldüğü okul arasında bilgi ve tecrübe alışverişini temin edecektir. Böylece iki kurum birbirini etkileyerek teorik - pratik uyumunu mümkün kılacaktır.

Okullardaki uygulama çalışmalarının yasal zemini Millî Eğitim Temel Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Yüksek Öğretim Kanununun ilgili hükümlerine dayanılarak çıkarılan yönetmelik ve yönergelere dayanmaktadır.

2. TANIMLAR

Öğretmen Adayı: Öğretmenlik programlarına devam eden, öğretmeni olacağı öğretim düzeyi ve alanında, okul ortamında, öğretmenlik uygulaması yapan yükseköğretim kurumu öğrencisidir.

Öğretmenlik Uygulaması: Öğretmen adaylarına, öğretmeni olacağı alanda ve öğretim düzeyinde, bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazandıran ve belirli bir dersi ya da dersleri plânlı bir şekilde öğretmesini sağlayan; uygulama etkinliklerinin tartışılıp değerlendirildiği bir derstir.

Fakülte Uygulama Koordinatörü: Öğretmen adaylarının okullarda yapacakları uygulamaların belirlenen esaslara göre yürütülmesini sağlayan eğitim fakültesi yetkilisidir.

Bölüm Uygulama Koordinatörü: Öğretmen adayının fakültesindeki bölümün öğretmenlik uygulamaları ile ilgili işlerini plânlayan ve yürüten öğretim elemanıdır.

Uygulama Öğretim Elemanı: Öğretmen adaylarının uygulama çalışmalarını plânlayan, yürüten ve değerlendiren fakülte'deki öğretim elemanıdır.

Millî Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü: Öğretmen adaylarının okullarda yapacakları uygulama etkinliklerinin, fakülte ve okul koordinatörleriyle birlikte plânlanan esaslara göre yürütülmesini sağlayan millî eğitim müdürü veya yardımcısıdır.

Uygulama Okulu Koordinatörü: Bir okuldaki uygulama etkinliklerinin belirlenen esaslara uygun olarak yürütülmesini sağlayan okul müdürü veya yardımcısıdır.

Uygulama Öğretmeni: Uygulama okulunda görevli olan ve öğretmen adayına öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazanmasında danışmanlık yapan sınıf veya ders öğretmeni'dir.

3. UYGULAMA İLKELERİ

Öğretmenlik uygulaması, aşağıdaki ilkeler doğrultusunda plânlanır, programlanır ve yürütülür.

a) Okul ortamında uygulama ilkesi: Öğretmenlik uygulamaları, öğretmen adaylarının öğretmeni olacağı öğretim düzeyinde, alanlarına uygun gerçek etkileşim ortamında resmî, özel, yatılı – pansiyonlu ve gündüzlü, okul öncesi, ilköğretim, genel ve meslekî orta öğretim, özel eğitim ile çıraklık ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülür.

b) Aktif katılma ilkesi: Öğretmen adaylarının, öğretme - öğrenme ve iletişim süreçlerine etkili bir biçimde katılmaları esastır. Bunun için, öğretmenlik uygulamasında her öğretmen adayından, bir dizi etkinliği bizzat gerçekleştirmesi istenir. Öğretmen adaylarının; bunları aşamalı olarak, süreklilik içinde ve artan bir sorumlulukla yürütmeleri sağlanır. Öğretmen adayları; uygulama hazırlığı, uygulama okulunda gözlem, uygulama öğretmenin görevlerine katılma, eğitim – öğretim, yönetim ve ders dışı etkinliklere katılma, uygulama çalışmalarını değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirir.

c) Uygulama sürecinin geniş zaman dilimine yayılması ilkesi: Öğretmenlik uygulaması programı; plânlama, inceleme, araştırma, katılma, analiz etme, denetleme, değerlendirme ve geliştirme gibi kapsamlı bir dizi süreçten oluşur. Bu süreçlerin her biri hazırlık, uygulama, değerlendirme ve geliştirme aşamalarından oluşmaktadır. Öğretmen adayının, öğretmenlik davranışlarını bu süreçler yoluyla istenilen düzeyde kazanabilmesi için fiilen uygulama yapacağı süreden çok daha fazla zamana ve çabaya ihtiyacı vardır. Bu nedenle öğretmenlik uygulamaları; öğretmen adayına giderek artan bir sorumluluk ve uygulama yeterliliği kazandırmak için, en az bir yarıyla yayılarak programa yerleştirilir.

d) Ortak değerlendirme ilkesi: Uygulama etkinliklerini birlikte plânlayıp yürüttükleri için öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki performansı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni tarafından ayrı ayrı değerlendirilir. Öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki başarısı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenin yaptığı değerlendirmelerin fakültenin “Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği” gereğince birleştirilmesiyle not olarak belirlenir. Uygulama öğretim elemanı notları fakülte yönetimine teslim eder.

e) Kapsam ve çeşitlilik ilkesi: Öğretmenlik mesleği, ders hazırlığı, dersi sunma, sınıf yönetimi, atölye ve laboratuvar yönetimi, okul, aile ve mesleği ile ilgili konularda öğrenciye rehberlik yapma, öğrenci başarısını değerlendirme, yönetim işlerine ve eğitsel çalışmalara katılma gibi çok çeşitli faaliyetleri kapsamaktadır. Ayrıca öğretmenler, çeşitli bölgelerde, farklı olanak ve koşullara sahip genel - meslekî, gündüzlü – yatılı, pansiyonlu, şehir ve köy okullarında, müstakil veya birleştirilmiş sınıflarda görev yapmaktadır. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tüm görev ve sorumluluk alanlarını kapsayacak şekilde ve çeşitlilikte plânlanır ve yürütülür.

f) Uygulama sürecinin ve personelinin sürekli geliştirilmesi ilkesi: Öğretmenlik uygulaması çalışmalarından elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlik uygulaması süreci ve buna paralel olarak uygulamaya katılan personel yeterlilikleri sürekli geliştirilir.

g) Uygulamanın yerinde ve denetimli yapılması ilkesi: Öğretmenlik uygulamasından beklenen faydanın sağlanabilmesi, ancak; öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamında yapacakları etkinlikleri, öğrencisi buldukları fakültenin öğretim elemanlarının yakından izleme, rehberlik etme, yanlışlarını düzeltme, eksikliklerini tamamlama ve değerlendirme çabaları ile mümkündür. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, fakültenin bulunduğu il veya ilçelerdeki uygulama okulları ile ilgili kurumlarda yapılır.

4. ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖREV VE SORUMLULUKLARI

- a.** Öğrencilerin uygulama derslerinde % 80 devam zorunluluğu vardır. Öğretmen adaylarının uygulama derslerine tam katılım sağlamaları beklenmektedir. Geçerli mazeretler halinde derse katılamama durumunda, o dersin telafisi mutlaka yapılmalıdır.
- b.** Uygulama programının gereklerini yerine getirmek için plânlı ve düzenli çalışır.
- c.** Uygulama öğretim elemanı, okul yönetimi, uygulama öğretmeni ve diğer öğretmen adayları ile iş birliği içinde plânlı bir şekilde hareket eder. Özellikle okullarca konulan kurallara uyulması mutlak zorunluluktur. Dolayısıyla öğretmen adayı uygulama öğretmeni ile sıkı bir diyaloga girmeli ve onun tarafından belirtilen hususlara tam bir titizlikle uymalıdır.

d. Öğretmenliğini üstlendiği öğrencilerin, okulun onlardan beklediği doğrultu ve düzeyde ilerleme göstermelerine katkıda bulunmalı; onların ilgi çekici ve değerli öğrenme yaşantıları kazanmakta olmalarını güvence altına alma çabası göstermelidir.

e. Öğretmen adayı, uygulama okuluna gittiği her hafta için ayrı olmak üzere “Öğretmen Adayı Devam Çizelgesi”ni (EK-1) doldurmalı ve okul müdürlüğünce onaylatmalıdır.

f. Öğretim elemanları tarafından uygulama öğretmenlerine verilen “Uygulama Öğretmenleri İçin Aday Öğretmen Uygulama Gözlem Formu”nu (EK-2), talep edildiği halde uygulama öğretmenine ulaştırabilir. **Dönem sonunda uygulama öğretmeni tarafından doldurulup imzalanan bu form, kapalı ve okul müdürlüğünce mühürlü bir zarf içerisinde öğretim elemanına teslim eder.**

g. Staj Dosyası içinde olması gerekenler:

- ✓ İstiklal Marşı,
- ✓ Gençliğe Hitabe,
- ✓ Ders ve adayı tanıtan bilgiler
- ✓ Dönem Planı (Haftalık program)
- ✓ Etkinlik Raporları (Ders Anlatımı etkinlikleri için Ders Planı ve dersten görüntüler de rapora eklenmelidir.)
- ✓ Öğretmen Andı
- ✓ Öğretmen Marşı

5. UYGULAMA SÜRECİNE DAİR BİLİNMESİ GEREKEN ÖNEMLİ NOTLAR

a. Öğrencilerin uygulama dersi için devam zorunluluğu vardır. Uygulama rehber öğretmeni ve uygulama koordinatörleri bu hususta öğrencileri takip eder.

b. Öğretmen adaylarının kılık kıyafet ve kişisel bakım konusunda (erkek öğrencilerin sakal bırakması, kadın öğrencilerin kot pantolon giymesi vb.) uygunsuz davranışları halinde uygulama rehber öğretmeni ve uygulama okulu koordinatörleri gerekli ikazları öğretmen adaylarına yapabilir. Uygunsuz giyim-kuşam ve uygunsuz davranışların sürekli devam etmesi halinde uygulama öğretim elemanına haber verilir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının bu hususa özenle uymaları gerekmektedir.

c. Öğretmenlik uygulaması, her bir dönem **12 (on iki) hafta** olarak ve **haftada 6 (altı) ders saati** uygulanacak şekilde düzenlenir. Öğretmenlik uygulaması her bir dönemde **72 (yetmiş iki) ders saatinden** oluşur.

d. Uygulama öğrencisi her bir dönemde, uygulama öğretmenin gözetiminde ve **en az 8 (sekiz) farklı haftada** olmak üzere ilgili dersin haftalık ders çizelgesinde ders saati 1-2 saat olanlarda 10 (on), 3 (üç) ve üzeri olanlarda ise 20 (yirmi) ders saatinden az olmayacak şekilde fiilen ders anlatır.

e. Uygulama öğretmeni, uygulama öğrencisinin fiilen anlatmış olduğu dersleri, **biri ilk anlattığı diğeri son anlattığı** derslere ilişkin olmak üzere en az 2 (iki) kez değerlendirir ve bu değerlendirmesini MEBBİS'te yer alan Uygulama Öğrencisi Değerlendirme Modülüne işler.

f. Uygulama öğrencisi kontenjanı; her bir *uygulama öğretmeni* başına **en fazla 6 (altı)**, her bir *uygulama öğretim elemanı* başına **en fazla 12 (on iki)** öğrenci olacak şekilde öğretmenlik alanları itibarıyla belirlenir.

g. Uygulama **öğretim elemanı** ile birlikte her dönemde **en az 2 (iki) kez** uygulama öğrencisinin öğretmenlik uygulaması sürecini değerlendirir.

h. **Uygulama öğretmeni**, uygulama öğrencisinin fiilen anlatmış olduğu dersleri, **biri ilk anlattığı diğeri son anlattığı** derslere ilişkin olmak üzere **en az 2 (iki) kez değerlendirir** ve bu değerlendirmesini MEBBİS'te yer alan Uygulama Öğrencisi Değerlendirme Modülüne işler.

i. Haftada en az bir gün yapılması gereken uygulama dersinin, öğretmen adayından veya uygulama öğretmeninden kaynaklı oluşabilecek hastalık vb. sebeplerle yapılamadığı durumlarda, bu dersin telafisi başka günlerde yapılabilir.

j. Öğretmen adayının ve uygulama öğretmenlerinin ders programları uygunluğu halinde ve herhangi bir sakınca olmadıkça, öğretmen adaylarının daha geniş bir gözlem yapabilmeleri adına süreç boyunca farklı sınıf, şube ve farklı uygulama öğretmenlerinin derslerine katılmalarına olanak sağlanması oldukça önemlidir. Bunun için gerekli ayarlamaların yapılmasını uygulama öğretmenleri ve uygulama okul koordinatörlerinizden lütfen talep ediniz.

k. Akademik takvimde belirtilen üniversitenin final sınavı tarihleri göz önünde bulundurularak uygulama derslerinin bitmesi ve öğretmen adaylarının staj dosyalarını tamamlamaları gerekmektedir. **Aynı zamanda Uygulama Öğretmeninin doldurması gereken “Uygulama Öğretmenleri İçin Aday Öğretmen Uygulama Gözlem Formu”nun (EK-2) imzalanıp kapalı ve üzeri mühürlü bir zarf içerisinde uygulama öğretim elemanına ulaştırmanız gerekmektedir.**

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI ETKİNLİKLER	
1.HAFTA	Okulla Tanışma ve Dönem Planı
2.HAFTA	Öğretmenin Okuldaki Bir Günü
3.HAFTA	Dersin Gözlenmesi Ders Anlatımı
4.HAFTA	Dersin Düzenlenmesi ve Aşamaları Ders Anlatımı
5.HAFTA	Dersin Düzenlenmesi ve Aşamaları Ders Anlatımı
6.HAFTA	Öğretim Yöntem ve Teknikleri Ders Anlatımı
7.HAFTA	Soru Sormayı Gözleme Ders Anlatımı
8. HAFTA	Ders Kitaplarından Yararlanma, Çalışma Yaprakları ve Öteki Materyallerin Hazırlanması Ders Anlatımı
9. HAFTA	Dersin Yönetimi ve Sınıf Kontrolü Ders Anlatımı
10. HAFTA	Öğrenci Yanılgılarına İlişkin Gözlem Ders Anlatımı
11. HAFTA	Test Hazırlama, Puanlama ve Analiz Ders Anlatımı
12. HAFTA	Rapor Teslimi ve Öğretmenlik Uygulamalarının Değerlendirilmesi Ders Anlatımı

ETKİNLİKLERİN HAZIRLANMASI

A. OKULLA TANIŞMA VE DÖNEM PLANI

İlk etkinliğiniz bir okul müdürü, bir öğretmen ve bir okul personeli ile görüşme yapmak ve dönem planı hazırlamak olacaktır. Bu etkinlik size, bir okulu değişik bakış açılarıyla öğrenmenize yardımcı olacaktır. Ayrıca Öğretmenlik Uygulaması dersinin bu dönem ile ilgili planınızı, okulda size yardımcı olacak uygulama öğretmeni ile birlikte yapınız.

Bu etkinlik için dikkat etmeniz gerekenler:

1. Okulda çalışan insanların çok meşgul olabileceğini göz önünde bulundurarak görüşme için önceden randevu istemeyi unutmayınız.
2. Okulun web sayfasını veya okul kitapçığını okumanız önerilir. Bu kaynaklardan gerekli bilgileri edinmeniz mümkünse görüşmede bu soruları sormaya gerek kalmadan bilgileri bu kitapçıktan yazınız.
3. Bu dönemin uygulama okulunda geçen ilk günü sonunda, geriye kalan haftalarla ilgili çalışma planınızın ana hatları üzerinde ilgililerle görüş birliği sağlamış olmalısınız. Bu konuda, uygulama çalışmalarından sorumlu fakülte öğretim elemanına vermek üzere bir plan taslağı hazırlamış olmanız gerekir.
4. Uygulama okulundaki çalışmalarınızı yakından izleyecek ve size rehberlik yapacak olan uygulama öğretmeniyle bir görüşme yapmak üzere randevu almayı unutmayınız. Bu görüşmede, fakülte öğretim elemanının sizden ikinci dönem içinde yapmanızı istediği çalışmaları öğretmene anlatınız. Ondan, bu çalışmaların uygun bir şekilde organize edilmesi konusunda size yardımcı olmasını rica ediniz.
5. Öğretmeninize dersin tüm hazırlıklarına katılmak ve bu hazırlıkları yapmak istediğinizi açıklayınız. Öğretmeninizin plan hazırlıklarına katılınız ve görüş birliğine varınız. Uygulama okulunda geçen günleriniz arasındaki zamanlarda, size yardımcı olan uygulama öğretmeniyle gerekli hallerde nasıl ilişki kurabileceğinizi öğrenmeniz sizin için çok yararlı olacaktır.

20..-20.. EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI

OKULLA TANIŞMA RAPORU

... / ... / 20...

Aşağıdaki verileri toplamak amacıyla sorular sorunuz:

MÜDÜRLE GÖRÜŞME:

Okul Müdürünün Görevleri (Gün içinde en çok hangi işler zamanınızı alıyor şeklinde sizde farklı sorular ekleyebilirsiniz)	
Öğrenci sayısı	
Sınıftaki ortalama öğrenci sayısı	
Öğretmenlerin sayısı	
Bölümünüzün öğretmenlerinin sayısı	
Yönetici konumunda çalışanların sayısı	
İnsan kaynakları ile ilgili yorumlar	
Fiziksel çevre ve olanaklar ile ilgili yorumlar	
Okulun güçlü yanları	
Okulun en büyük sorunu	
Öğretmen adaylarına öneriler	

ÖĞRETMENLE GÖRÜŞME:

Dal	
Eğitim	
Yıl olarak deneyim	
Kütüphane kullanma sıklığı	
Fiziksel çevre ve olanaklar ile ilgili yorumlar	
Meslek ile ilgili hisler	
Okulun güçlü yanları	
Okulun en büyük sorunu	
Öğretmen adaylarına öneriler	

OKUL PERSONELİYLE (KÜTÜPHANECİ, YAZI İŞLERİ VS.) GÖRÜŞME:

Aşağıdaki verileri toplamak amacıyla sorular sorunuz:

Sorumluluklar	
Kitapların ve süreli yayınların sayısı	
Bir haftada kütüphaneyi kullanan öğrenci sayısı	
Bir haftada kütüphaneyi kullanan öğretmen sayısı	
Fiziksel çevre ve olanaklar ile ilgili yorumlar	
Kütüphaneyi kullanma amaçları	
Meslek ile ilgili hisler	
Okulun güçlü yanları	
Okulun en büyük sorunu	
Öğretmen adaylarına öneriler	

TEKNOLOJİK ALTYAPI:

Aşağıdaki soruları yanıtlayınız:

Bilgisayar laboratuvarı var mı? Varsa bilgisayar sayısı	
Okulda kullanılan diğer teknolojik araç gereçler neler?	
Haritalar, fen deney araç gereçleri, modeller, semalar, slaytlar vb. var mı? Neler var?	
Okulun web sitesini kim yönetiyor?	
Yazıcı ve Tarayıcı var mı?	
Fiziksel çevre ve olanaklar ile ilgili yorumlar	
Teknolojik altyapı tüm öğretmenlere ve öğrencilere yeterli mi?	
Öğrenci ve öğretmenler ihtiyaçları doğrultusunda diledikleri zaman teknolojiyi kullanabiliyorlar mı?	

**20..-20.. EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ÖĞRETMENLİK
UYGULAMASI DÖNEM PLANI RAPORU**

HAFTALAR	ETKİNLİĞİN ADI	AÇIKLAMALAR	UYGULAMA ÖĞRETMENİ İMZASI
1. HAFTA			
2. HAFTA			
3. HAFTA			
4. HAFTA			
5. HAFTA			
6. HAFTA			
7. HAFTA			
8. HAFTA			
9. HAFTA			
10. HAFTA			
11. HAFTA			
12. HAFTA			

NOT: Öğretmenlik Uygulaması dersi için 12 haftalık etkinlik gerçekleştirilmeli ve aynı sayıda rapor hazırlanmalıdır.

Uygulama Öğretmeni
imza

Uygulama Öğretim Elemanı
imza

B. ÖĞRETMENİN OKULDAKİ BİR GÜNÜ

Bir gününüzü, alanınızda çalışan bir öğretmenin okuldaki bir günlük zamanını nelere ve nasıl harcadığını öğrenmeye ayırınız. Bu bir gün içinde, öğretmenin mesleği ile ilgili olarak yaptığı bütün işleri, bunlara harcadığı zamanı not etmeye çalışınız.

- 1.1. Okuldaki bir günü boyunca öğretmenin sınıf içinde ve dışında yaptığı bütün işlerin bir listesini yapınız. Listeye yazdığımız işlerden her biri için harcanan zamanı da tahmin etmeye çalışınız. Bu size, okuldaki bir günde öğretmenin yaptığı işlerin çeşitleri ve bunların günlük işler arasındaki ağırlığı hakkında bilgi sağlayacaktır. Topladığınız bu bilgiler size, öğretmenliğe ve diğer görevlere harcanan zaman konusunda da bir fikir verecektir.
- 1.2. Elde ettiğiniz sonuçları dosyanıza not ediniz. Günün sonunda bu notlar, izlediğiniz öğretmenle birlikte gözden geçiriniz.
- 1.3. İzlediğiniz öğretmene, bu günün onun okulda geçirdiği günleri temsil eden iyi bir örnek olup olmadığını sorunuz. Öğretmene ayrıca, okuldaki görevi ile ilgili olarak akşamları veya hafta sonlarında yaptığı başka işler bulunup bulunmadığını da sorunuz ve böyle işler varsa onları da not alınız.
2. Öğretmenin okulda geçen bir günlük çalışmaları hakkındaki düşüncelerinizi kısa kısa not ediniz. Bunlar, sizin görmeyi umduğunuz çalışmalara ne kadar benziyor?
3. Dönem içinde uygulama çalışmanızda şu konuları araştırınız ve not ediniz.
 - › Haftada bir nöbet
 - › Sınıf öğretmenliği ve rehberlik çalışmaları
 - › Eğitsel kol çalışmaları
 - › Sağlık ve güvenlik önlemleri
4. Çözümünü bulamadığınız bir problem ile karşılaşmışsanız onu arkadaşlarınızla ve danışmanlarınızla tartışınız. Sonuçta ulaştığınız neticeleri kısaca not ediniz.

Öğretmenlerin yaptıkları işlerden bazı örnekler: öğrencilerin öğrenmelerini sağlamaya çalışma, öğrencilerle bireysel olarak veya küçük gruplar halinde görüşme, velilerle görüşme, öğretmen toplantıları, eğitsel kol çalışmaları, araç gereç bulma ve bunları kontrol etme, özel araç gereç hazırlama, derse hazırlanma, okul yönetiminin verdiği görevleri yapma, öğrenci çalışmalarını değerlendirme.

ÖĞRETMENİN BİR GÜNÜ GÖZLEM FORMU

DAVRANIŞLAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMALAR
Sınıf içi disipline önem veriyor			
Öğrencilerin derse katılımını sağlıyor			
Öğrencilerle bireysel ya da gruplar halinde ilgileniyor			
Öğrencilerin dinleme, anlama ve konuşma yeteneklerinin gelişmesini sağlıyor			
Öğrencileri soru sormaya ve cevap vermeye yöneltiyor			
Her dersle ilgili ödev veriyor			
Ders zamanını etkin kullanıyor			
Alan dilini iyi kullanıyor			
Ders araç-gereçlerini kullanıyor			
Öğrencilerin ders dışındaki sorunlarıyla ilgileniyor			
Diğer öğretmenlerle bilgi alışverişinde bulunuyor			
Okulun tümünü ilgilendiren etkinliklere katılıyor			
Kendini geliştirmeye gayret ediyor			
Meslek standartlarına uyuyor			

Velilerle iyi bir ilişki içerisinde			
Okul yönetimi ile uyumlu			
Diğer öğretmenlerle uyumlu			
Kültürel ve sanatsal faaliyetlerde bulunuyor			

Istanbul Aydın Üniversitesi

ÖĞRETMENİN BİR GÜNÜ ETKİNLİK RAPORU

..... tarihinde saat 08.00'de Okulu'na giderek uygulama öğretmenim olan ile "Öğretmenin Okuldaki bir günü" konulu ödevimi hazırlamak üzere buluştum. Konu ile ilgili gözlemlerim aşağıya çıkarılmıştır.

Dersler öncesinde yapılanlar

Derslerde yapılanlar

Dersler arasında (tenefüste) yapılanlar

Ders dışındaki faaliyetler

C. ÖĞRENCİNİN OKULDAKİ BİR GÜNÜ

Bu etkinliğin amacı öğrencinin bir gününün hangi faaliyetlerle geçtiğini ve bunlara için ne kadar zaman ayırdığının tespit edilmesi olup öğretmen adayının öğrencileri tanımalarına katkı sağlayacaktır. Böylece ileride nasıl bir öğrenci kitlesine hitap edeceğini görmelidir.

Öğrencilerin merakları, arzuları, hayalleri, sıkıntıları mümkün olduğu kadar öğrenilmelidir (Çok özel bilgiler istenmekten kaçınılmalıdır). Bu ödevi hazırlamak üzere öğretmen adayı, uygulama öğretmeni ile görüşerek incelenmek üzere bir öğrencinin belirlenmesini sağlar. Öğretmen adayı hiçbir müdahalede bulunmadan öğrencinin yanına oturarak sadece öğrenciyi gözlemlemekle yetinmelidir. Gözlem sırasında elde edilen veriler aşağıdaki *gözlem formu*'na göre doldurulur. Gözlem yapılması söz konusu olmayan konular için öğrenci ile mülakat yapılmalı ve elde edilen bilgiler rapora yansıtılmalıdır.

Istanbul Aydın Üniversitesi

ÖĞRENCİNİN BİR GÜNÜ GÖZLEM FORMU

DAVRANIŞLAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMALAR
Derslere karşı yeterince ilgilidir			
Verilen ödevleri zamanında hazırlamaktadır			
Arkadaşlarıyla bireysel ya da gruplar halinde iletişim kuruyor			
Anlatılan dersleri dinleme, anlama ve konuşma yetenekleri yeterlidir			
Derste soru soruyor ve sorulara cevap veriyor			
Disiplin kurallarına uyuyor			
Ders kitabı dışında yardımcı kaynaklara başvuruyor			
Laboratuvar ve atölyelerde yaratıcılığını öne çıkarıyor			
Ders araç-gereçlerini kullanıyor			
Öğretmenleriyle ilişkileri olumludur			
Okul idaresiyle ilişkileri olumludur			
Panel, konferans gibi etkinliklerde görev alıyor			
Eğitici kol faaliyetlerine katılıyor			

Kendi geliştirmeye gayret ediyor			
Kültürel ve sanatsal faaliyetlerde bulunuyor			

Istanbul Aydın Üniversitesi

ÖĞRENCİNİN BİR GÜNÜ ETKİNLİK RAPORU

Uygulama öğretmenim ile daha önce görüşerek sınıfından adlı öğrenci ile tanıştım. Uygulama öğretmenim adı geçen öğrenciyle ilgili gözlem yapacağım tarihteki derslerinin öğretmenlerine durumu anlattı ve onların da derse katılmama izin vermelerini sağladı. Öğrenciyle ilgili gözlem yapmak üzere tarihinde saat’de Okulu’na gittim ve ilk dersten itibaren gözlem yapmaya başladım.

1. DERS: Öğrencinin ders içi etkinlikleri

Teneffüs: Öğrencinin teneffüsteeki faaliyetleri

2. DERS: Öğrencinin ders içi etkinlikleri

Teneffüs: Öğrencinin teneffüsteeki faaliyetleri

Derslere karşı tutumu:

Eğitici kol çalışmaları:

Sportif ve kültürel faaliyetleri:

D. DERSİN GÖZLENMESİ

İzleyeceğiniz dersin öğretmeniyle iletişim kurarak, genel anlamda bir dersin nasıl düzenlediğini, dersin kaç asamadan oluştuğunu, ders için özellikle hazırlık ve bitirme aşamasında neler yapıldığını öğrenmeye çalışınız.

İzlenen derste öğretmenin jestler, beden hareketleri, göz teması, sınıf içerisinde dolaşması, tahtanın kullanımı, yüz ifadeleri, ses tonundaki değişimler gibi davranışların dersin genelini nasıl etkilediği de gözlenip rapora yazılmalıdır. Ayrıca öğretmen adayı raporuna böyle bir dersi kendisi anlatsaydı nasıl bir plân hazırlayacağını ve hangi yöntemleri uygulayacağını da eklemelidir.

DERSLERİN GÖZLENMESİ RAPOR ÖRNEĞİ

Sınıf: Öğrenci sayısı: Dersin adı Konu:		Tarih:
Saat	Öğretmen Etkinliği	Öğrenci Etkinliği
09:00	Önceki konuyu tekrarlamak için sınıfa soru sordu.	Sınıfın yaklaşık 2/3'ü cevap vermek için gayret gösterdi.
09:10	Bugünkü konuya geçilir. Kitaptaki ilk başlığı bir öğrenciye anlattı.	Öğrenci anlattı. Anlatırken çoğunlukla kitaba baktı.
09:15	İlk konuyu tekrarladı.	Dinlediler.
09:20	Konu ile ilgili bir soru sordu.	Cevaplandıramadılar.

E. DERSİN DÜZENLENMESİ VE AŞAMALARI

Bir dersin genel olarak; giriş, öğretme-öğrenme süreci, süreç ve performans değerlendirmesi gibi üç asamadan oluştuğunu varsayabilirsiniz. Dersin aşamalarından; öğretim yöntem ve teknikleri, iletişim, dersin yönetimi ve sınıf kontrolü gibi eğitim durumlarını genel açıdan gözlemlerken, özellikle “derse giriş davranışları” kapsamında yer alan dersin ana başlıklarını söyleme, ön (eski) öğrenmeleri hatırlatma, önceki konu veya kazanımlarla ilişki kurma, hedeften (kazanımlardan) haberdar etme, dikkati çekme, motivasyon (güdüleme) gibi eğitim durumlarıyla ilgili davranışlar üzerinde odaklanmaya çalışınız. Bu etkinliklerle ilgili olarak yaptığımız gözlemler hakkında aşağıdaki başlıklar altında bir rapor yazınız.

➤ **Derse hazırlık ve planlama:** Öğretmen, dersini planlamak veya hazırlanmak için dersten önce neler yapmıştır? Öğretmen, öğrenme ortamının fiziksel düzeniyle ilgilendi mi? Sınıf ve tahta temizliği ile ilgilenildi mi? Öğretmen derse başlamadan önce okul yönetimince istenen bir duyuru yaptı mı?

➤ **Derse başlangıç:** Öğretmen derse nasıl başladı? Derse giriş sırasında uyarı sözleri kullanarak mı, ellerini çırparak mı, ses tonunu yükselterek mi, soru sorarak mı, sessiz beden durusu ile bekleyerek mi, öykü anlatarak mı, tahtayı kullanarak mı, sözel yönergeler veya örnekler vererek mi yoksa hiç vakit kaybetmeden hemen yoklama alarak mı derse başladı? Eğitim durumuyla ilgili davranışlara (dikkati çekme, motivasyon vb.) yer verdi mi? İşlenecek konuyu araştırmaları için öğrencilerine görev verilmiş mi? Öğretmen, öğrencilere bir önceki gün veya dersten önce zamanlarını nasıl geçirdiklerini sordu mu? Yapılan araştırmalar öğretmen tarafından kontrol edildi mi?

➤ **Dersin amaçları:** Size göre öğretmen isleyeceği derste, öğrencilerin neleri öğrenmesini sağlamaya çalışmaktadır? Konunun yaşamla ilişkisi nedir? Öğretmen bu ilişkiyi nasıl sağladı?

➤ **Öğretme-öğrenme süreci:** Öğretmen dersini nasıl organize etmekte ve dersi nasıl geliştirmektedir? Genel olarak kullanılan yöntem ve teknikler nelerdir? Derste öğrencilerin katıldıkları birbirinden farklı etkinlik türleri oldu mu? Öğretmen, dersin her aşamasını nasıl bir düzenleme ile gerçekleştirmektedir?

➤ **İletişim:** Öğretmen, yönerge veya açıklamaları sunarken hangi iletişim araçlarından ve nasıl yararlanmaktadır? Öğretmen, sınıftan kendisine ulanan dönütleri nasıl karşılamaktadır? Beden dilinden, jest ve mimiklerden yararlanıldı mı?

➤ **Etkinlikler arasındaki geçişler:** Öğretmen, derste bir etkinlikten diğerine geçişi nasıl sağlamakta, etkinlikler arasında ilişki kurulmakta mıdır? Bir etkinlikten ötekine geçerken dikkat çekici hangi sözcük veya davranıştan yararlanılmakta, hangi yönergeler kullanılmaktadır?

➤ **Öğrenci performansını değerlendirme:** Öğretmen, öğrencilerin çalışmalarını ve dersteki ilerlemelerini değerlendirmek için neler yapıyor? Ders sırasında test verme, özet yazdırma, kısa cevaplı sorular sorma vb. genel bir değerlendirme yapıldı mı? Hata düzeltme tekniklerinden yararlanıyor mu?

➤ **Dersi bitirme:** Dersin islenişi, dersin isleniş basamaklarına uygun muydu? Öğretmen dersi nasıl bitirmektedir? Öğretmen dersi nasıl toparlıyor, derste öğrenilenleri nasıl özetliyor? Sonuç olarak ana ve yardımcı hususlar vurgulanıyor mu? Derste olup bitenleri gözden geçiriyor, ileriye yönelik olarak bir şeylerden söz ediyor mu? Gelecek dersin konu ve kaynakları hakkında bilgi veriyor mu? Öğretmenin dersi bitirmesi ve sınıfı boşaltması ne kadar zaman alıyor?

F. ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

➤ İşlenecek derste kullanılacak yöntem ve teknikleri gözlemeye başlamadan önce, ders öğretmeninizden kılavuz kitaplarda önerilen yöntem ve teknikler nelerin olduğuna ilişkin bilgi edinmek istediğinizi belirtiniz. Her derste, dersin amaçlarına uyarlanmış çok sayıda öğretim yöntem ve tekniği olabileceği için öğretmen kılavuz kitabını mutlaka gözden geçiriniz.

➤ Öğretmenden, sınıfın kendine has özellikleri varsa, derste bazı özel öğretim tekniklerinden yararlanılacaksa bunları size anlatmasını isteyiniz.

➤ Daha sonra, kullanılan çeşitli öğretim yöntem ve teknikleri dersin içeriğine ve konusuna göre farklılık taşıyor mu ve öğretmen buna özen gösteriyor mu? Öğrenci ihtiyaçları, yas ve zekâ alanlarına göre farklı yöntemler kullanılıyor mu? Kullanılan yöntem ve teknikte öğrenci katılımı sağlanabiliyor mu? Derslere göre en çok hangi yöntem ve teknik kullanılıyor? Yöntem ve teknikler, sınıfın büyüklüğü ve öğrenci sayısına göre değişiklik gösteriyor mu? Şeklindeki sorulara odaklanarak, öğretmenlerin, aşağıdaki yöntem ve tekniklerinden hangisine daha çok ağırlık vererek derslerini isliyor olduklarını belirlemeye çalışınız.

➤ Elde ettiğiniz sonuçları, aynı etkinliği tamamlamış olan diğer arkadaşlarınızla tartışıp raporlaştırdıktan sonra öğretim elemanına ulaştırınız.

Çeşitli Öğretim Yöntem ve Teknikleri

- | | |
|-------------------------------|--|
| ▶ Soru-Cevap, | ▶ Gözlem |
| ▶ Tartışma | ▶ Sunuş yoluyla öğrenme |
| ▶ Görüşme | ▶ İşbirlikçi öğrenme |
| ▶ Sergi | ▶ Rol oynama |
| ▶ Örnek Olay | ▶ Drama |
| ▶ Dosya oluşturma | ▶ Benzetim |
| ▶ Çoklu zekâ etkinlikleri | ▶ Proje |
| ▶ Araştırma-inceleme | ▶ Deney |
| ▶ Eğitsel oyun | ▶ Problem çözme |
| ▶ Pantomim | ▶ Grup çalışması |
| ▶ Anlatım | ▶ Canlandırma, taklit etme, kulaktan şarkı |
| ▶ Gösteri | ▶ eğitimi, dinleme-söyleme, bire-bir uygulama |
| ▶ Gezi | ▶ CD destekli |
| ▶ Yapararak yasayarak öğrenme | ▶ 5N1K Ne, Ne zaman, Nerede, Niçin, Nasıl, Kim |
| ▶ Beyin fırtınası | |
| ▶ Kaynak kişi | |

G. SORU SORMAYI GÖZLEMLEME

Öğretmenin on dakika veya daha uzun bir süreyle soru-cevap tekniğinden yararlanacağı bir ders seçiniz. Bu etkinliğin amacı soru – cevap yönteminin hangi sıklıkta uygulandığı, öğrenciler üzerindeki etkisinin ne olduğu ve yöntemin amacına ulaşıp ulaşmadığı konusunda gözlem yapmaktır. Etkinliği gerçekleştirmek için öğretmen adayı, uygulama öğretmeninden yöntemi uygulayacağı bir derse kendisinin katılmasını istemelidir.

Aşağıda verilen “**Soru Sormayı Gözlemeleme Formu**”na göre gözlemlerinizi yapınız. Ders esnasında öğretmenin soruyu sorduktan sonra cevap vermek isteyen öğrencileri tesadüfen mi, numara sırasına göre mi, oturma sırasına göre mi, parmak kaldırına göre mi seçtiğine dikkat edilmelidir. Gözlemlerinizi sonucu aşağıdaki sorulara cevap veren bir rapor hazırlayınız. Sorulan sorulardan örneklerler veriniz:

- ✓ Soruları öğretmenin kendisi mi hazırladı? Sorular açık ve anlaşılabilir midir?
- ✓ Öğrenci seviyesine uygun mudur?
- ✓ Yoruma açık sorular mı, yoksa çoktan seçmeli sorular mı sorulmaktadır?
- ✓ Öğrenci hangisine daha rahat cevap vermektedir?
- ✓ Öğrencilere cevapları düşünmeleri için yeterince süre tanınmakta mıdır?
- ✓ Bir soruya cevap verilemediğinde ipuçları verilmekte midir?
- ✓ Böyle bir uygulama ise yaramakta mıdır?
- ✓ Öğretmen kendi doğrularını dayatıyor mu?
- ✓ Ödüllendirme yapılıyor mu (sözlü notu vermek gibi)?
- ✓ Öğrencilerin cevap vermeleri için öğretmen onları jest ve mimiklerle cesaretlendiriyor mu?
- ✓ Hangi tür sorular (bilgi, yorum) daha fazla cevaplandırılmaktadır?

H. ÇALIŞMA YAPRAKLARI VE ÖTEKİ MATERYALLERİN HAZIRLANMASI

Bu etkinliğin amacı öğretmen adayının yapacağı ders anlatım çalışmalarını çekici hale getirecek bir faaliyeti denemesidir. Adına bazen işlem yaprakları, alıştırma yaprakları veya çalışma kâğıtları da denen çalışma yaprakları, belli bir konu veya özel bir öğrenci grubu için kullanılmakta olabilir. Çalışma yapraklarında şunların bulunması gerekir: Konuya ilişkin bilgi, Bu bilgilerden yararlanarak yapılacak görevler.

Çalışma Yaprakları

Çalışma yaprakları, öğrencilerin çok az bir öğretmen yardımı ile kullanabileceği nitelikte olmalıdır. Öğretmen adayının bu ders kapsamında dersinde, farklı öğrenci grupları ile kullanılmak üzere, değişik konularla ilgili iki ya da üç çalışma yaprağı hazırlaması gerekmektedir. Çalışma yaprağı hazırlarken atılacak adımlar başlıca şunlardır:

- Çalışma yaprağından yararlanılarak öğretilecek kazanımın belirlenmesi.
- Kazanımı öğrenmek için öğrencinin yapması gereken çalışmaların belirlenmesi.
- Bireysel, eşli ve grupla çalışmaların hangisinden yararlanılacağına karar verilmesi.
- Çeşitli etkinliklerden yararlanılmış, öğrencilerin hazır oluş düzeylerine uygunluk sağlanmış, bütün öğrencilerin yapacağı ortak ve sadece çalışmasını erken bitirenlerin yapacağı ek etkinliklere yer verilmiş olup olmadığının denetlenmesi; bunlara uygunluğun sağlanması.
- Çalışma yaprağı tasarımının kâğıt üzerine aktarılması ve yeterli sayıda çoğaltılması.
- Hazırlanan çalışma yaprağının bir sınıfta denenmesi; öğrencilerin deneme sırasındaki davranışlarının, sordukları soruların, çektikleri güçlüklerin not alınması.
- Çalışma kâğıdını uyguladıktan sonra aşağıdaki soruları yanıtlayınız:
 - Çalışmalar öğrencilere ilginç geldi mi?
 - Çalışmada izlenen sıra uygun muydu?
 - Çalışmanın uzunluğu iyi miydi?
 - Öğrencilerden neler istendiği açık mıydı?

Materyaller

Hazırlanacak materyal iki şekilde olabilir: Üç boyutlu, çeşitli maddelerden (kâğıt, karton, plastik, tahta, tel, boncuk vs.) yapılmış bir ders aracı, model, maket. Powerpoint, slayt sunumu, derse ilişkin yazılımlar. Materyal hazırlamada dikkat edilecek unsurlar:

- Materyal, eğitim programıyla uyumlu ve programı destekleyici nitelikte ve amaca uygun olmalıdır.
- Materyalin içerdiği bilgiler eğitsel değere sahip, doğru ve güncel olmalıdır.
- Materyalde kullanılan anlatım türü açık bir dile sahip olmalı ve anlaşılabilirlidir.
- Materyal, öğrenciyi güdüleyici ve ilgisini çekici nitelikte olmalıdır.
- Materyal, öğrencinin derse katılımını sağlayabilirlidir.
- Materyal sağlamlık, dayanıklılık, taşınabilirlik, ekonomiklik ve kullanım kolaylığı gibi özellikleri taşımalıdır.

Hazırladığınız çalışma yaprağı veya materyalinizi açıklayıcı bir şekilde raporunuza ekleyiniz.

İ. DERSİN YÖNETİMİ VE SINIF KONTROLÜ

Sınıfta olup bitenlerin kontrol altında tutulmasını ve öğrenciler için etkili bir öğretme-öğrenme ortamı oluşturulmasını sağlayan içerikleri öğrenmeye çalışınız. Sınıftaki öğretme-öğrenme sürecinin etkili ve verimli bir biçimde işletilmesini sağlayan bu içeriklerin öğretmenlik rolünün özünü oluşturduğunu unutmayınız.

Bir dersin tümünü izleyerek, sınıf yönetimine ve sınıftaki öğretme-öğrenme sürecinin işletilmesine ilişkin önlemleri ve bunların nasıl gerçekleştirildiğini gözleyiniz. Bu gözlemlerde, aşağıdaki örneğe benzer bir formdan yararlanabilirsiniz. Gözlem yapacağınız dersten önce öğretmenle bir görüşme yapmayı unutmayınız. Bu görüşme sırasında öğretmene, kullanacağınız gözlem formunu gösterebilir ve gözlem sırasında neleri görmeye çalışacağınızı anlatabilirsiniz.

Dersin yönetimi ve sınıfın kontrolünde dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

Dersin başlangıcında: Öğrencilerin sınıfa girişlerinde kontrol nasıl sağlanıyor? Derse başlamadan önce sınıftaki öğrencilerin yerlerine yerleşmeleri ve dikkatlerin konu üzerine toplamaları için neler yapılıyor? Derse açık ve net bir şekilde başlanması nasıl sağlanıyor? Başka şeylerle ilgilenen ve sınıfa geç giren öğrencilere zaman kaybetmeden müdahale etme amacıyla neler yapılıyor?

Gözlem formunun bu kısmında, Bloom'un okulda öğrenme modelinde, "öğretim hizmetinin niteliği" içindeki temel öğelerden biri olan "öğrenciye, neleri öğreneceğini ve bunun için ne yapması gerektiğini anlatan işaret ve açıklamaların sunulması" ile ilgili önlemlere de yer verilebilir. (Bakınız, B.S.Bloom, İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1995, sayfa: 129-164) D. Alt Özçelik, Eğilim Programları ve Öğretim, ÖSYM Eğitim Yayınları: 8, Ankara 1989, sayfa: 165-172)

Ders sırasında: Öğrencilere nasıl hitap ediliyor? (Adları kullanılarak mı?) Yönergelerin açık ve anlaşılır olması nasıl sağlanıyor? Öğrencilerle konuşurken nasıl davranılıyor? (Yüzlerine bakılıyor mu?) Sınıfın tümü nasıl görüş alanı içinde tutuluyor; sınıfın her köşesinde olup bitenden nasıl haberdar olunuyor?

Stratejiler: Yüzünü sınıfa dönük tutma, hareketli olma ve sınıf içinde dolaşma ve benzeri önlemler nasıl kullanılıyor? Etkinlikler arasındaki geçişler nasıl sağlanıyor? Sınıftaki bütün öğrencilerin derse katılımını sağlamak için sorulardan nasıl yararlanılıyor? Övgü ve cesaretlendirmeler nasıl kullanılıyor? Gözlem formunun son iki kısmının uygun yerlerinde Bloom'un okulda öğrenme modelinde, "öğretim hizmetinin niteliği içindeki temel öğelerden, "öğrencinin öğretme-öğrenme sürecine aktif katılımının kolaylaştırılması ve özendirilmesi", "öğrencinin süreçteki öğrenmelerinin pekiştirilmesi, "öğrencilerin öğrenme eksiklerinin belirlenerek zamanında giderilmesi" ile ilgili önlemlere de yer verilebilir. (Bakınız B S Bloom'un yukarıda verilen esen s: 129-164: L) Ali Özçelik'in yukarıda verilen eseri s: 173-201)

Ders sonunda: öğrencilerin toparlanması ve sınıftan çıkarılmasında sessizlik ve düzen nasıl sağlanıyor? Bir sonraki ders öğretmenine sınıf nasıl hazırlanıyor?

DERSİN YÖNETİMİ VE SINIF KONTROLÜ ETKİNLİK RAPORU

Öğretmen Adayı:

Dersin adı:

Konu:

Tarih:

Sınıf:

Öğrenci sayısı:

Ders başlangıcında:

Ders sırasında:

Stratejiler:

Ders sonunda:

J. DERS ANLATIMI

Her öğretmen adayı, şimdiye kadar yapılan etkinliklerin tamamını kapsayacak şekilde en az iki ders saati ders anlatmalıdır. Bunun için uygulama öğretmeni ile önceden anlaşarak ders anlatılacak sınıf ve konu belirlenir. Plânlama, kaynak araştırması, ders plânının hazırlanması, araç - gereç temini, konu ile ilgili değerlendirme sorularının hazırlanması gibi süreçler tamamlanarak ders anlatımı gerçekleştirilir. Daha sonra ders ile ilgili düşünceler, yapılanlar ve yapılamayanlar, öğretmenin tavsiye ve eleştirileri gibi hususlar bir rapor haline getirilerek öğretim elemanına sunulur.

Ders anlatımında aşağıdaki ders plan taslağını kullanabilirsiniz. Aynı zamanda ders anlatımı süresince uygulama öğretmenin onayı ile kendinizi video kaydına alabilir ve daha sonra kendinizi izleyip değerlendirebilirsiniz. Böylece “*Ders Anlatımı Etkinlik Raporu*”nu doldurmanız da daha kolay olacaktır. Ayrıca ders anlatımınıza ve sınıf içinde uyguladığınız etkinliklere ilişkin görüntüleri ve materyallerinizi de raporunuza eklemeyi unutmayınız.

Istanbul Aydın Üniversitesi

DERS PLAN TASLAĞI

Öğretmen Adayı: Sınıf: Öğrenci sayısı: Dersin adı:	Tarih:
Konu:	
Öğretim programında konunun yeri:	

Öğrencinin öğrenmesi ile ilgili

<u>Ön bilgiler:</u>
<u>Kazanımlar:</u>

<u>Kullanılan araç, gereç ve materyaller:</u>
<u>Kullanılan kaynaklar:</u>
<u>Sınıf organizasyonu:</u>
<u>Öğretim yöntem ve stratejisi:</u>

Ölçme-değerlendirme stratejileri

Ders sırasında:
Ders sonrasında:
Hatırlatmalar

K. OKUL MÜDÜRÜ VE OKUL KURALLARI

Uygulama okulundaki diğer öğretmen adaylarıyla bir araya gelerek Okul Müdüründen, okulun tümünü ilgilendiren sorunlar konusunda bilgi alabilirsiniz. (Okul müdürü, bu konuda size yardımcı olmak üzere başka bir kişiyi de görevlendirebilir.)

1. Uygulama okulundaki diğer öğretmen adayları ile ilişki kurarak Okul Müdüründen bir randevu alınız. Müdürdən, okuldaki öğretmen adaylarıyla bir toplantı düzenlenmesi, toplantıda okulun genel sorunları hakkında bilgi verilmesi ve soruların cevaplanması konusunda yardımlarını rica ediniz.

2. Uygulama Okulu Müdürüyle yapılacak toplantıda sorabileceğiniz sorulardan bazıları şunlar olabilir:

- Müdürün, okuldaki çalışmalarla ilgili başlıca amaçları nelerdir?
- Müdür, okuldaki öğretmenlerden neler beklemektedir?
- Müdürün, yeni öğretmenlerin okula ve görevlerine uyum sağlamalarındaki rolü nedir?
- Okul müdürüne göre, başarılı öğretmenlerin özellikleri nelerdir?
- Müdürün, Öğrenci ve öğretmenlerde görmek istediği davranışlar nelerdir?
- Okul yönetiminin yapısı nasıldır?

3. Sizler, birkaç haftadır uygulama okulundasınız. Okuldaki yaşantılarınız ve yukarıdaki önerilerden yararlanarak, sizin ve arkadaşlarınızın Okul Müdürüyle yapılacak bir toplantıda tartışılmasını isteyebileceğiniz soruların neler olduğunu düşününüz; düşündüklerinizi bir yere yazınız. Gerekli görürseniz yazdığımız soruları değişikliğe uğratabilir; bunlara yenilerini ekleyebilirsiniz. Bu şekildeki bir çalışmayla, üzerinde tartışmak istediğiniz sorular konusunda arkadaşlarınızla görüş birliğine ulaşmaya çalışınız. Bu soruların bir kopyasını, toplantıdan önce okul müdürüne veriniz.

4. Uygulama Okulu Müdürü konuşurken onun söyledikleriyle ilgili notlar alınız. Daha sonra bu notlarınızı gözden geçiriniz ve göreve yeni başladığınızda sizin için önemli olabilecek noktaları belirlemeye çalışınız. Sizden nelerin beklenebileceği, okula katkıda bulunmak için neler yapabileceğiniz, Okul Müdürünün öğretmenlerde görmek istediği özelliklere sahip olup olmadığınız gibi konularda açıklığa varmaya çalışınız.

Yukarıdaki açıklamaları dikkate alarak eklemek istedikleriniz ile birlikte etkinlik raporunuzu hazırlayınız.

L. OKUL VE TOPLUM

Bu etkinlik sırasında toplayacağınız bilgiler size hem öğretimi anlatacak hem de yararlı bazı ders materyalleri sağlayacaktır. Okul tek başına var olamaz; kendisini de içine alan daha geniş toplumun bir parçasıdır. Etkinlik K'da müdürün okulu nasıl bir örgüt (organizasyon) olarak gördüğünü anlamış olmalısınız. Bu etkinlik sizi, okul örgütüne daha geniş bir çerçeveden bakmaya yöneltmektedir.

1. Aşağıdaki sorular sizi bir inceleme veya araştırma yapmaya sevk etmelidir. Bu soruları çeşitli insanlarla konuşarak, kendi gözlem ve incelemelerinizden yararlanarak cevaplayabileceksiniz.

- Okulun içinde bulunduğu ve hizmet sunduğu semti fiziksel, sosyal ve kültürel yönleriyle nasıl tanımlarsınız?
- Veliler okulu düzenli olarak ziyaret ediyor ve okuldaki çalışmalara herhangi bir yönden katılıyorlar mı?
- Okulu başka kimler ziyaret ediyor?
- Yakın çevredeki doktorlar, meclis üyeleri, polisler, diğer ülkelerden gelmiş ziyaretçiler, özel becerileri veya ilgileri olan kişiler arasında okula gelerek öğrencilerle konuşmaya istekli olanlar var mı?
- Müzeler, sergiler, süpermarketler, farklı el sanatlarının icra edildiği yerler gibi, sınıfın düzenli bir gezi programı ile ziyaret edebileceği yerler var mı?
- Fen bilgisi veya sosyal bilgiler derslerindeki çevre incelemeleri kapsamına alınması yararlı olabilecek yerler var mı?

2. Çalıştığımız okulun ve onun içinde yer aldığı yerel toplumun bir profilini çıkarabilmek için yukarıdaki noktalar ve benzeri ile ilgili olarak topladığınız bilgileri yazılı olarak bir yere not etmiş olmalısınız.

M. ÖĞRETİM PROGRAMI GÖZLENMESİ

Bu etkinlik sizlere ders esnasında bir konunun öğretim programında yer alan bilgiler, öğretim yöntemleri, amaçlar ve hedefler ile örtüşmesi hakkında bilgi sahibi olmanızı sağlayacaktır. Bir konunun veya kavramın öğretilmesinde teorik olarak öngörülen sürecin yanı sıra uygulamalı olarak öğretime geçişinin nasıl gerçekleştiğini gözlemek sizlere faydalı olacaktır.

N. ÖĞRENCİ YANILGILARINA İLİŞKİN GÖZLEM

Kavram yanlışlarının hem tespit edilmesi hem de giderilmesi bilgi ve kavram öğretiminde oldukça önemlidir. Sınıf içi yapılan etkinliklerde öğretmenin öğrenci yanlışlarını ne zaman tespit ettiği, hangi yolla tespit ettiği, bu durumda öğrencilere nasıl bir yaklaşım sergilediği ve bu yanlışlığı gidermek için nasıl bir yol izlediği hakkında gözlemlerinizi yapınız. Mevcut olan yanlışın ne düzeyde olduğunu anlamak veya yanlışlığı gidermek adına ihtiyaç duyarsanız öğrenciyle görüşme yapabilirsiniz. Ders sonunda gözlemlerinizi “*Öğrenci Yanlışlarına İlişkin Gözlem Etkinlik Raporu*”na aktarınız.

ÖĞRETİM PROGRAMININ GÖZLENMESİ ETKİNLİK RAPORU

Öğretmen Adayı: Dersin adı: Konu:	Tarih: Sınıf: Öğrenci sayısı: Örnek Durumlar
Derste işlenen konunun öğretim programının yaklaşımı ile uyumunun gözlemlenmesi (öğrenci merkezli ve kavramsal anlamayı destekleyen yaklaşım)	
Ders sürecinde öğretim programında işaret edilen uyarılara, ilişkilendirmelere dikkat edilip edilmediğinin gözlemlenmesi	
Ders içeriğinin, öğretim programında yer alan kazanım(lar)la örtüşmesinin gözlemlenmesi	
Öğretim programında verilen etkinliklerin, örneklerin dışında derste yapılan etkinliklerin gözlemlenmesi	

ÖĞRENCİ YANILGILARINA İLİŞKİN GÖZLEM ETKİNLİK RAPORU

Öğretmen Adayı: Dersin adı: Konu:	Tarih: Sınıf: Öğrenci sayısı: Örnek Durumlar
Sınıf içi etkinliklerin, öğrencilerin konuyla ilgili olası yanılgıları dikkate alınarak ve oluşmasını engelleyecek şekilde hazırlanıp hazırlanmadığının gözlemlenmesi	
Ders sürecinde ortaya çıkan öğrenci hatalarının ve yanılgılarının giderilmesine yönelik spontane olarak geliştirilen sınıf içi etkinliklerin gözlemlenmesi (Öğretmen böyle bir durumla karşılaşınca yeni bir etkinlik mi üretiyor, örnek soru mu çözüyor, yeniden sözel açıklama mı yapıyor gibi)	
Öğrencilerin konuyla ilgili kavram yanılgısına sahip olup olmadığının öğretmen tarafından değerlendirilmesinin gözlemlenmesi (Eğer gözlemleniyorsa bunun hangi yolla yapıldığı açıklanmalı)	
Sınıf içinde yapılan alıştırmaların, çözülen örneklerin veya problemlerin öğrencilerin olası veya mevcut kavram yanılgılarını ortaya çıkarma veya gidermeye yardımcı olup olmadığının gözlemlenmesi	

O. TEST HAZIRLAMA, PUANLAMA VE ANALİZ

Bu çalışma için öğretmen adayı alanıyla ilgili bir dersin son olarak işlenen ünitesi veya sondan birkaç üniteyi kapsayan bölümü ile ilgili bir test planı hazırlar. Dersin bu bölümü ile ilgili bir tablo yapılır. Tablodaki her bölümden kaç tane veya kaç puanlık soru sorulacağı belirtilir. Testte kullanılacak test maddesi (soru) çeşitlerine ve birden fazla çeşit kullanılacaksa bunların her birinden testte kaçar madde bulunacağına karar verilir. Soruların cevaplarına değişik puanlar verilmesi düşünülüyorsa, bir puanlama anahtarı hazırlanır. Bu kapsamda bir test hazırlanarak sınıfta uygulanıp; sonuçları analiz edilir. Hazırlanacak testin, bir yandan derste kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve süreçleri, öte yandan da bunların öğrenilmesini sağlamak için derste birer araç olarak yararlanılan konu veya etkinlikleri, dersteki ağırlıklarına uyumlu biçimde yoklaması gerektiği unutulmamalıdır (Buna kapsam geçerliği denir).

Öğretmen adayı testteki sorulara verilen cevapları puanlayarak bu puanlar üzerinde test analizi yapar. Testteki maddeler (sorular) seçmeli tipte ise, bunlara verilen cevaplar üzerinde madde analizi yapılır; maddelerin güçlüğü, ayırt ediciliği tahmin etmeye çalışılır, maddelerin daha nitelikli hale getirilmesi için çeldiricilerinin işlerliği gözden geçirilir.

Yapılan uygulamadan sonra test ile ilgili değerlendirmeler yapılırken şu sorulara cevap aranır:

- Sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri ile ilgili bilgilere göre, beklenenden daha az veya daha fazla öğrencinin doğru cevap vermiş olduğu maddeler var mı? Bu maddeler, başka açılardan nitelikli (kusuru olmayan) maddeler mi?
- Sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri ile ilgili bilgilere ve testten aldıkları puanlara göre, iyi öğrenen öğrencileri diğerlerinden ayırmayan veya beklenenin tersine bir ayırım yapar görünen maddeler var mı? Bunların beklenen yönde ayırıcı olması ve ayırma güçlerinin artırılması için neler yapılabilir?
- Dersin ele alınan bölümünde hedefler doğrultusunda beklenen ölçüde bir ilerleme sağlanabilmiş midir?
- Testte sadece bir ünite ele alınmışsa bu ünitenin hangi bölümlerinde, birden fazla ünite ele alınmışsa bu ünitelerin hangilerinde öğrenme düzeyi en yüksek ve en düşük olmuştur?
- Testte kapsanan konular, beceriler ve süreçlerle ilgili yanlış anlamalar ve öğrenme eksikleri nerelerde toplanmaktadır?

Ayrıca öğretmenin uyguladığı yazılı ve sözlü sınav sistemi hakkında bilgiler derlenmelidir: Kaç yazılı ve sözlü sınav yapılmaktadır? Sınavlar nasıl duyuruluyor? Bu bilgiler doğrultusunda raporunuzu hazırlayınız.

P. RAPOR TESLİMİ VE ÖĞRETMENLİK UYGULAMALARI ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- Öğretmenlik dosyanızı baştan sona dikkatle inceleyiniz. Dosyanızın düzenli, her etkinliğe ilişkin notlarınızın tamam ve yerinde olmasını sağlayınız.
- Dersle ilgili notlarınız ve değerlendirmelerinizin dosyanızda tam olarak yer almış olmasını sağlayınız.
- Dönem boyunca göstermiş olduğunuz gelişmeyi ve yapmış olduğunuz çalışmaları, birlikte çalıştığınız öğretim elemanı ve uygulama öğretmenleri ile gözden geçiriniz.
- Kendi değerlendirmeleriniz ile fakülte öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve varsa sınıf arkadaşınızın değerlendirmelerini yazılı olarak özetleyiniz ve bu özeti dosyanıza koyunuz. Özellikle güçlü ve zayıf yönlerinizi not etmeyi unutmayınız.

ÖĞRETMEN ADAYI DEVAM ÇİZELGESİ

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

..... Bölümü

..... Ders Yılı

..... Dönem

Öğrencinin Adı Soyadı

Gözlem Yapılan Okul

Tarih	Gözlenen sınıf/saat	İşlenen konu	Ders kitabı	Öğretmenin Adı Soyadı	İmza

Okul Müdürü
Adı Soyadı/İmzası
Mühür

NOT: Haftalık olarak Öğretmenlik Uygulaması dersi için 6 saat uygulama yapılmalıdır.

2021-2022 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
BÖLÜMÜ
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ
UYGULAMA ÖĞRETMENLERİ İÇİN
ADAY ÖĞRETMEN UYGULAMA GÖZLEM FORMU

Uygulama Okulu:	Gözlemlenen Öğretmen Adayı:
Uygulama Sınıfı:	Gözlemci:
Ders/Tema/ Konu:	Tarih:

Sayın Hocamız Gözlem için gitmiş olduğunuz uygulama (staj) okullarındaki aday öğretmenlerimizi aşağıdaki kriterlere göre değerlendirmeniz gerekmektedir. Bu kriterler 4'lü derecelendirme esaslarına uygun olarak tasarlanmıştır. Aday öğretmenin söz konusu kriterlere dair gözlem sonuçlarınızı objektif olarak bizlerle paylaşmanız son derece önemlidir. Dolayısıyla aday öğretmenimiz için yapacağınız bu gözlemlerin öneminin altını çizmek isteriz. İşbirliğiniz ve desteğiniz için şimdiden çok teşekkür ederiz.

Açıklama : (1) Yetersiz (2) Eksiği var (3) Kabul edilebilir (4) Yeterli

1.0	KONU ALANI VE ALAN EĞİTİMİ	PUAN			
		1	2	3	4
1.1	KONU ALANI BİLGİSİ				
	a. Konu ile ilgili temel ilke ve kavramları bilir				
	b. Konunun temel ilke ve kavramlarını mantıksal bir tutarlılıkla ilişkilendirebilme				
	c. Konunun gerektirdiği sözel ve görsel dili (şekil, şema, grafik vb.) uygun biçimde kullanma				
	d. Konu içeriğini diğer konu alanları ile ilişkilendirme				
	ALAN EĞİTİMİ BİLGİSİ				
1.2	a. Özel öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerini bilme ve uygulama				
	b. Öğrenci sorularına uygun ve yeterli cevaplar verme				
	c. Öğretim teknolojilerinden yararlanma				
2.0	ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİ				
2.1	PLANLAMA				
	a. Ders planını açık, anlaşılır ve düzenli biçimde hazırlama				
	b. Amaç ve kazanımları açık bir biçimde ifade edebilme				
	c. Ders planında belirtilen hedef-kazanımlara uygun yöntem ve teknikleri belirleme				
	d. Ders planında belirtilen kazanımlara uygun materyal araç-gereçler hazırlama				
	e. Kazanımlara uygun değerlendirme biçim-türlerini belirleyebilme				
	f. Konuyu önceki ve sonraki derslerle ilişkilendirebilme				
2.2	ÖĞRETİM SÜRECİ				
	a. Öğretim yöntem ve tekniklerini uygun biçimde kullanabilme				
	b. Öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenleme				
	c. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alma				
	d. Öğretim araç-gereç materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanabilme				
	e. Zamanı verimli kullanabilme				
	f. Konunun öğretiminde öğretim ilkelerini etkili bir şekilde kullanabilme				
	g. Dersin konusunu günlük yaşamla ilişkilendirebilme				
	h. Özetleme ve uygun dönütler verebilme				

